

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шурои муштараки диссертатсионии 6D.KOA-022 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ба кори диссертатсионии Холматова Мумина Маҳмадовна дар мавзуи “Амсилаҳои таҷрибавӣ-таҳлилии ташкили раванди таълиму тарбия зимни татбиқи ғояҳои педагогикаи муосир”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст

1. Масъалаи амсилакунонӣ ё дигаргунсозии таҷрибавӣ, таҳлил ва ташкили корҳои таълимиву тарбиявӣ ҳамеша дар маркази тавачҷуҳи аҳли ҷомеа қарор дошта, яке аз вазифаҳои марказии педагогикаи гузашта ва муосир ба шумор меравад, ки ин бо заминаҳои таърихӣ ворид шудан ба асри XXI дар шароити тағйирёбии мавҷуда ва назаррас дар ҳаёти иҷтимоӣ фарҳангии ҷомеа, яъне тамоили умумии тағйирёбии фарҳанги амсилаҳои таҷрибавӣ муайян карда мешавад.

Дар ин самт, маориф ҳамчун самти афзалиятнок бо фарҳанги ҷомеа алоқаманд буда, шарт ва зарур аст, ки ҳалли масоили амсилаҳои таҷрибавии омӯзишии ҷавонон ҳаллу фасл ва танзим карда шаванд. Дар ҷавонон ба вучуд овардан ва ташаккул додани мафҳумҳои ҷаҳонбинии илмӣ бе омӯзиши муқаммалӣ асосҳои илм, ва таҷрибаи ҳаёт, қонунҳои қоидаҳои дар ҷамъият амалкунанда зиндагӣ кардан ва саҳм гузоштан дар рушду инкишофи ҷомеа ғайриимкон аст.

Вобаста ба ҳаллу фасли ин масъала дар шароити муосир дар баробари дигар соҳаҳои ҳаёт, дар назди муассисаҳои таълимӣ ва коллективҳои омӯзгорӣ талабот ва вазифаҳои нав гузошта шудааст, ки боз ҳам аҳамияти бештар касб карда истодааст ва ба тарбияи насли муосири шоиста вобастагӣ дорад.

Мактаб на фақат ба ҷавонон дар раванди таълим илму маърифат меомӯзад, балки дар онҳо малака, маҳорати махсусро низ ташаккул медиҳад, то ки бо ахлоқи нақў фаъолияти эҷодӣ ва иҷтимоии заруриро анҷом диҳанд.

Муҳтавои асосии ин санадҳо ғояи башардӯстӣ ва демократикунонии амсилаҳои таҷрибавӣ-таҳлилии ташкили ҷарайёни тарбияи ҷавонон ва таҷрибаи касбии омӯзгорон мебошанд, ки мебоист ба инкишофи шуури умумимиллӣ ва истифодаи фаъолияти таълимӣ-тарбиявӣ, фароҳам овардани шароит барои тақомули шахсият, рушди неруи маънавии он мусоидат намояд.

Ташаккули амсила ҳои таҷрибавӣ, таҳлилу ташкили чараёни тарбия чун сифати таркибии шахсияти хонанда дар мактаби муосир бо тағйирот дар низоми умумии таълимии муосир, бо талаботи шаклгирифта дар амалияи иҷтимоӣ-сиёсӣ: чаҳонишавӣ, кам кардан ё ба эътибор нагирифтани хусусиятҳои усули тарбиявии қишри чома, ки шуури ҷавонро ҳалалдор карда, амсилаи масъалаҳои инкишофёбии шахсият доир ба ҳамкориҳои муштараки педагогӣро дар шароити соҳибистиклолӣ ба инобат намегирад, бо масоили концептуалии тарбияи ҷавонон, бо кофӣ набудани ташаккули фарҳанги муколама ва ғайра бевосита вобаста аст.

Маҳз аз ҳамин хотир, доктараби дараҷаи илмӣ Холматова Мумина бо назардошти нуқтаҳои зикршуда мавзӯи «Амсилаҳои таҷрибавӣ-таҳлилии ташкили чараёни таълиму тарбия зимни татбиқи ғояҳои педагогикаи муосир»-ро барои таҳқиқ интихоб кардааст.

Андешаву мулоҳизоти дар боло баёншуда аз он далолат мекунад, ки мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионии Холматова Мумина муҳим ва муҳим буда, аз арзиши назариявӣ ва амалӣ доштани таҳқиқоти диссертатсионӣ шаҳодат мекунад.

Диссертатсия мутобиқ ба талаботи Низомнома дар бораи шӯрон диссертатсионӣ ва Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 ба тасвиб расидаанд, иҷро шудааст.

Кори диссертатсионӣ дар кафедраи фанҳои гуманитарӣ ва муносибатҳои байналмилалӣ Донишқадаи технология ва менеҷменти инноватсионии Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон дар шаҳри Кӯлоб иҷро шуда, бо қарори шӯрои олимони факултети интеллекти сунӣ ва таҳсилоти фосилавии Донишқадаи мазкур муҳокима ва ба ҳимоя пешниҳод шудааст (Суратҷаласа аз 29.06.2022, №11).

Дар ҳулосаи кафедра ва шӯрои олимони факултет ба диссертатсия баҳои объективӣро ҳаматрафа ва мусбат дода шудааст.

2. Диссертатсия ба талаботи бандҳои 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Дар таҳқиқоти диссертатсионӣ амсилаҳои таҷрибавӣ-таҳлилии ташкили чараёни таълиму тарбия зимни татбиқи ғояҳои педагогикаи муосир мавриди омӯзишу таҳқиқ ва баррасӣ қарор шуда, зарурият ва аҳамияти раванди ташаккули амсилаи таҷрибавӣ-таҳлилии ташкили чараёни таълиму тарбия дар муносибат, муомила ва муошират миёни омӯзгорону донишҷӯён хангоми корҳои таълимию тарбиявӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олӣ аз ҷиҳати илмӣ асоснок карда шудааст.

Натиҷаҳои илмӣ таҳқиқотро ба сифати маводи иловагӣ ва тавсияҳои амалӣ дар фаъолияти омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ, дар коркарди стандарту барномаҳо, дастурҳои таълимиву тарбиявӣ, дар раванди курсҳои омӯзишии махсус ва чорабиниҳои таълимиву тарбиявӣ, мизҳои мудаваар ва семинару конференсияҳо, тайёр кардани корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ истифода бурдан мумкин аст.

Натиҷаҳои таҳқиқот имконият фароҳам меоваранд, ки дар давраҳои гуногуни таҳсил чӣ тавр амсилаҳои таҷрибавӣ дар муайян кардани хусусиятҳои алоҳидаи муносибат ва муомилаю муошират бо донишҷӯёни курсҳои гуногун бояд истифода карда шаванд, роҳу воситаҳои ташаккули муоширати педагогӣ бо донишҷӯён аз ҷиҳати илмӣ асоснок карда шаванд, бо кадом роҳу воситаҳо амсилаи таҷрибавӣ-таҳлилии ташкил дар чараёни таълиму тарбия дар асоси якдигарфаҳмӣ ва ҳамкориҳои байни омӯзгору донишҷӯ коркард коркард гардад. ҳамчунин, ҷиҳати дуруст ташкил намудан ва гузаронидани таҷрибаҳои педагогӣ бо назардошти усулҳои инноватсионии муосири педагогӣ мусоидат мекунад.

Натиҷаи таҳқиқотро метавон дар фаъолияти таълимию тарбиявии омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, дар чараёни муоилага ва кор бо донишҷӯён, дар курсҳои тақмили ихтисос ва бозомӯзии омӯзгорон, дар семинарҳо ва тренингҳо, дар қорӣ омӯзгорони алоҳида, ки мехоҳанд амсилаҳои таҷрибавиро дар тарбияи донишҷӯён истифода баранд, истифода бурд.

3. Мазмун ва муҳтавои диссертатсияи Холматова Мумина Маҳмадовна дар мавзӯи “Амсилаҳои таҷрибавӣ-таҳлилии ташкили раванди таълиму тарбия зимни татбиқи ғояҳои педагогикаи муосир” ба бандҳои зерини шиносномаи ихтисоси илмӣ 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот: банди 1. - «Методологияи таҳқиқотҳои педагогӣ, қорҳои таҳқиқотӣ дар рушди илми педагогика, ҳамбастагӣ ва татбиқпазирии онҳо; усулҳои таҳқиқотҳои педагогӣ; банди 6. - «Қонсепсияи таҳсилот» (сифати таҳсилот ва арзёбии он, равандҳои инноватсионӣ дар таҳсилот) ва банди 7. - «Педагогикаи амалӣ» (ҷамъбастанкунии таҷрибаи пешқадам; ҳаракати инноватсионӣ дар таҳсилот; фаъолияти таҷрибавии муассисаҳои таълимӣ) мувофиқат мекунад.

4. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар конференсҳои илмӣ - амалии ҷумҳуриявӣ вилоятӣ доир ба амсилаҳои таҷрибавӣ - амалӣ зимни татбиқи ғояҳои педагогикаи муосир ва дар ҷаласаҳои кафедраи фанҳои ҷомеашиносии Донишқадаи технология ва менеҷменти инноватсионии

Донишгоҳи технологии Тоҷикистон дар шаҳри Кӯлоб, инчунин дар конференсияҳои олимони ҷавон, дар ҷаласаҳои муштаракӣ кафедраҳои педагогикаи Донишкадаи технология ва менечменти иноватсионӣ дар шаҳри Кӯлоб ва кафедраи педагогикаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳ Рӯдакӣ, дар ҷараёни машғулиятҳои лексионӣ амалӣ оид ба амсилаҳои таҷрибавӣ-амалӣ ироа гардиданд.

Натиҷаи таҳқиқотро метавон дар фаъолияти таълимию тарбиявӣ омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, дар ҷараёни муомила ва кор бо донишҷӯён, дар курсҳои тақмили ихтисос ва бозомӯзии омӯзгорон, дар семинарҳо ва тренингҳо, дар қори омӯзгорони алоҳида, ки мехоҳанд амсилаҳои таҷрибавиро дар тарбияи донишҷӯён истифода баранд, истифода бурд.

Натиҷаҳои бадастомадаи таҳқиқот дар 8 мақолаи илмӣ, аз он ҷумла 4 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои илмӣ аз ҷониби КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсияшуда ба ҷоп расиданд.

Теъдоди интишороти доғалаб дар нашрияҳои тақризшаванда ба талаботи банди 34 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни 2021, №267 тасдиқ шудааст, мутобиқ аст.

5. Маводи диссертатсия бо истифода аз ишораҳои мувофиқ ба муаллифони онҳо ва ба сарчашмаҳои иқтибосшуда қорбааст шудаанд, ки ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат мекунанд.

6. Диссертатсия ба талаботи банди 53-и Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шудааст, дорои ягонагии дохилӣ, натиҷаҳо ва муқаррароти нави илмӣ барои ҷимояи ошқор мебошад, ки аз саҳми шахсии муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ дар илми педагогика шаҳодат медиҳад.

7. Талаботи Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсиониро ба роҳбарӣ гирифта, комиссияи экспертии диссертатсияи Холматова Мумина Маҳмадовна тавсия медиҳад, ки:

1) Диссертатсияи Холматова Мумина Маҳмадовна дар мавзӯи “Амсилаҳои таҷрибавӣ-таҳлили ташкили раванди таълиму тарбия зимни татбиқи ғояҳои педагогикаи муосир” барои ҷимоя дар шӯрои диссертатсионӣ иҷозат дода шавад;

2) **Ба сифати муассисаи пешбар** - Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С.Айнӣ ва **ба сифати муқарризони расмӣ**: Шоҳиён Нуралӣ Набот - доктори илмҳои педагогӣ, профессор, ректори Донишгоҳи давлатии Данғара ва Сафаров Даврон Ҷӯрахонович -

номзади илмҳои педагогӣ, муовини ректор оид ба таълими Академияи идоракунӣ давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин карда шаванд.

3) Барои муайян кардани вақти ҳимоя, нашр ва ҷойгир кардани эълони ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферат дар сомонаҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, нашр ва паҳнкунии автореферат иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ,
доктори илмҳои педагогӣ

Шербоев С.

Аъзои комиссияи экспертӣ:

доктори илмҳои педагогӣ

Муҳамметов Ғ.Б.

номзади илмҳои педагогӣ

Туранов С.Ш.

24.10.2022

“Имзои С. Шербоев, Ғ.Б. Муҳамметов
ва С.Ш. Турановро тасдиқ мекунам”

Нозири кадрҳои АТТ

М. Саидова